

Zastopniki delavcev in podjetnikov konferirajo.

VSAKO STRANKO ZASTOPA PET POOLBLAŠENCOV.

Delavski tajnik Wilson je razložil pomen konference.

Washington, D. C. — Zastopniki strokovno organiziranega delavstva in zastopniki podjetnikov so pričeli s konferencami, da najdejo pot za boljši sporazum med delavci in podjetniki, kar bo le pomagal proizvodnjo v vojnem času.

Vsako stranko zastopa pet zastopnikov, obe stranki pa izvolita še dva člana, ki bosta zastopala javnost. Delavske zastopnike je imenovala Ameriška delavska federacija, podjetniške zastopnike pa konferenca ameriških industrijalev.

Na prvi seji je delavski tajnik Wilson razložil namen konference.

Na podlagi sporazuma, ki se dogaja na konferencah, bo vlada izdelala delavski program za dobo vojne in ga bo predložila kongresu, da ga uskladi in tako napravi obveznega. Uradniki v delavskem departmentu sodijo, če pride med zastopniki delavstva in reprezentanti podjetnikov do sporazuma, da so sploh zakoni nepotrebni, ker se bo vsaka stranka ravnila po prostovoljnem dogovoru.

Delavski tajnik Wilson meni, da noben prostovoljen sporazum, četudi ga podpirajo zakoni, ne more popolnoma odpraviti delavske nekohezije. Lokalne stavke bodo kmalu po njegovem mnenju, pa naj delavski voditelji zavzamejo kakršnokoli stališče.

Delavski tajnik pravi, da je bolje, če se sporazum formulira kot pogodbeno točko in se te točke sprejmejo v vsako pogodbo med delavci in podjetniki.

Po mnenju delavskega tajnika Wilsona ne postoji med delavci in podjetniki tako velik nesporazum, da bi ga konference ne moge izravnavati.

Najtežji problem tvorita odprta in zaprta delavnica, čeprav sta obe stranki v splošnem za to, da se ne menja status quo. Če je delavnica zaprta, ostane zaprta, v nasprotnem slučaju pa ostane odprta. Preveč je praktičnih težav, da se to vprašanje reši gladko.

Nekateri uradniki menijo, da je treba določiti stalne mezde, da ne morejo vojne industrije konkurirati med seboj z višjimi mezdami.

Delavski zastopniki zastopajo 2.000.000 organiziranih delavcev, podjetniški reprezentanti pa 70.000 tovarn in delavnic.

NESREČE V ZRAKU.

Memphis, Tenn. — Z letalom sta ponesrečila inštruktor Trye Thronsen iz Chicaga in vajenec Harold R. Hanley iz Ousterja, N. D. Letalo se je preokrenilo, ko je bilo 100 čevljev od tal. Hanley je dobil lahke poškodbe, Thronsen pa težke.

Dallas, Tex. — Vajenec R. E. Hall iz Chicaga, Mich., je ponesrečil, ko je sam napravil prvi poskus. Letalo je bilo kakorih 60 čevljev od tal, ko so gledalci opazili, da se zdaj ziblje na eno in potem na drugo stran. Letalec je skušal spet dobiti oblast nad letalom, ali letalo je naenkrat pričelo padati proti tlu in iz njega je udaril plamen. Stali je zamašnil s kolo, ali bil je mrtev, ko so do njega prišli rešilci.

ŽENA JE USTRELILA ADVOKATA V PREPIRU.

Santa Fe, N. M. — R. H. Case, lokalni advokat, se je prepiral s svojo ženo, ki je pograbilala lovsko puško in ga ustrelila v glavo. Žena mu je odtrgala skoraj polovico glave.

Žena naj trdi, da ji je soprog rekel, da jo ubije. Star izgovor, da ga rade poslušajo lepe morile, ki se z umorom oprostijo svoje soproga.

Nevaren mešetar interniran za dobo vojne.

KUPOVAL IN NAKUPNIŠVAL JE VOLNO ZA NEMČIJO.

Po vojni je hotel najeti parnik, da prepelje volno v Nemčijo.

New York, N. Y. — Aretirali so bogatega trgovca z volno Eugenea Schwerdta in ga internirajo kot sovražnega inozemca za dobo vojne. Obtožnica mu očita, da je hotel postati gospodar nad volno na svetovnem trgu.

Po izjavi Alfreda L. Beckerja, namestnika justičnega tajnika, je Schwerdt imel pisarne zveze s H. F. Albertom, bivšim finančnim agentom nemške vlade.

Schwerdt trdi, da je belgijski podanik, toda faktično je bil rojen v Muenstru na Nemškem. Prebival je v Belgiji, v Združene države je pa prišel v letu 1914, ko so nemške čete bombardirale Antwerpen.

Schwerdt in njegovi tovariši so kupovali volno in jo nakupovali v Združenih državah, da jo po vojni izvozijo v Nemčijo, če bi Anglija preprečevala izvoz volne v Nemčijo.

Mr. Becker je obelodanil pismo, ki ga je Schwerdt pisal Albertu v januarju 1917. V tem listu je informiral Alberta o stitiji volne v Ameriki in razložil mu je načrt, po katerem bi Nemčija po končani vojni prišla do velike zaloge volne.

Becker pravi, da je značilno, da je Schwerdt sebe izigral kot Nemca in neprijatelja Francije. "O tem ni dvoma," je rekel mr. Becker v nekem prejšnjem poročilu na državni departmanti, "da je Schwerdt sebe amiral za Nemce, da so njegove simpatije v Nemčijo, da je trčil z volno v interesu Nemčije in se maskiral z ameriškim imeni. Sedaj je pa hotel prikriti svoja prava čustva in svojega sina."

"V splošnem ni bil pravi nemški agent, toda delal je za interese nemških tovarnarjev, ki so klijenti Nemške banke (Deutsche Bank). Listi dokazujejo, da je Schwerdt šel tako daleč, da aranžira stvar tako, da najame parnik Severnemorskega Lloydja, ki po vojni naloži in pripelje volno v Nemčijo."

Mr. Becker pravi, da je volna vredna od \$2.000.000 do \$3.000.000, ki je vzkladiščena v Ameriki. Nastalo je pomanjkanje volne, cene so šle kvkvič in nemški interesi so se odločili, da prodajo del volne, ker obeta velik dobiček. Ta profit je šel Nemčiji, ker je bila volna kupljena na njen račun.

GOMPERS IN BRYAN V DEBATI RADI PROHIBICIJE.

Albany, N. Y. — Nad pet ur je trajala debata med Gompersom in Bryanom radi prohibicije in ljudstvo ju je poslušalo, dokler ni bila debata končana.

Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije", je nastopil proti prohibiciji, Bryan, večkratni predsedniški kandidat in bivši državni tajnik, je zagovarjal prohibicijo.

Bryan je trdil, da je prohibicija za zmago Združenih držav in zaveznikov potrebna.

Gompers mu je ugovarjal in je dejal, da ima ameriško ljudstvo dosti dela na bojiščih v boju s centralnimi silami in da se ne sme v tej krizi odvrniti pozornosti s ameriškega ljudstva od te važne naloge.

Gompers je nadalje izjavil, da je sedanje razmere v Rusiji precej zakrivila prisiljena prohibicija. "Ali ne vprašujemo nemške in avstrijske podanike," je nadaljeval Gompers, "da naj bodo lojalni in naj podpirajo vlado proti deželi, v kateri so se rodili, ne da bi jim rekli, da se naj odpovedo njih normalnim navadam?"

Ko je Bryan vstal, da govori, so mu prohibicionisti ploskali, drugi so ga vprašali: "Zakaj ste ostavili kabinet?" Bryan ni odgovoril na to vprašanje.

Klavniški okraj je mesto v mestu.

REVŠČINA ŽIJA ČLOVEKU POVSOD V OBRAZ.

Dobrotvorne družbe skrbje za siromake, žrtve izkoriščevalnega sistema.

Chicago, Ill. — Klavniški okraj, to je del mesta, v katerem prebivajo okoli klavniške klavniške delavci, se popolnoma loči v vsem od drugih mestnih okrajev. Tam revščina gleda človeku odprto v obraz. V tem okraju so razni zavodi, v katere sprejemajo že dan otroke, da lahko matere garajo za mesarske magnate. Poročilo miločinških družb pripoveduje, da v nekem takem zavodu v teku meseca skrbje za 1.650 otrok, ki dobe 4.950 obedov. V drugem takem zavodu imajo 800 otrok.

V pisarni združenih miločinških oseb se priklasi na mesec do 400 oseb, ki prosijo za premož, jed ali obleko. Tam je nastanjen tudi klinika za jetične, na kateri se zdravi 1.000 jetičnih oseb, okoli 400 oseb je pa radi jetike pod zdravniškim nadzorom.

Reveni oče, v Ameriki mu pravi vojni okrajni agent, ki je nastanjen na Sedem in štirideseti cesti, ima polne roke dela. V januarju je razdelil 115 parov čevljev, 37,5 ton premoga, 210 pint in 544 kvortov mleka med 658 družin.

Okrajni zdravnik napravi v mesecu 78 bolniških obiskov, na postaji bolniških strelčnic je pet bolniških strelčnic, ki napravijo v mesecu 1.080 obiskov in inspekcij.

Na Chicago Lying-In Hospital kliniki, na katero prihajajo žene v blagoslovljenem stanju, se priklasi na mesec do 675 žen.

V zavodu "Children Free Dispensary" na Sedem in štirideseti cesti, na katerem ne stane centa zdravniška pomoč za otroke, se oglasijo vsaki mesec veliko število otrok za brezplačno zdravniško pomoč. Tri in dvajset otrok v bližini zavoda dobi mleko zastoj.

Ali poleg teh zavodov so še drugi, ki skrbje za siromake v klavniškem okraju. Med temi zavodi sta na primer "Infant Welfare Society", "Guardian Angel Free Dispensary", ki delita pomoč siromakom. Ali to še ni vse! Tam je še sedemdeset dobrotvornih družb, ki skrbje za siromake. Okoli 15 odstotkov prebivalcev v klavniškem okraju živi v strašni bedi, ki so navezani na tujo pomoč.

V tem okraju živi 93.000 ljudi. V njem se nahaja pet katoliških in tri protestantske cerkve, 300 sakmova, ena dvorana, v kateri zboruje svet klavniških delavcev.

Trije majhni parki, pravzaprav igrišča, so za otroke.

Walsh, pravni svetovalec organiziranih delavcev, pravi: "Nizka meza, čezmerno delo in večna beda poženejo mnogo mož v samu k žganju."

Ta okraj je pravi pek in Up-ton Sinclair je dejal v svojem romanu "Džungl", v katerem opisuje življenje klavniških delavcev, če ima človek živeti v peklu, rajše živi v njem pijan kot trezen. Povedal je resnico.

Zastikevanje pred sodnikom Alschulerjem je dokazal jasno kot beli dan, če je kje pek in svet, tedaj se nahaja v klavniškem okraju, kjer prebivajo moderni sužnji, ki garajo za mesarske barone.

Preiskava je odkrila razmere v klavniškem okraju, ki kriče do neba, da jih je treba odpraviti. Najbrutalnejše izkoriščevanje je v klavniških in posledica tega sta največja beda in neveda. Najznačilnejše na stvari je to, da mesarski baroni spravljajo velike profite, za njih tlačene pa skrbijo javnost z miločinškimi in dobrotvornimi družbami.

Nekateri podjetniki so tako neramni, da je njena sravnost od njih k pam.

"PROSVETA" PRINAJA SPOLENE VESTI, NALOŽBE

Štarko in kupa povesti vsak dan, ne samo ob srečih. Naložite vsi!

Wilson odgovori von Hertlingu.

GOVOR NEMŠKEGA KANCELARJA JE MUGLA.

Nemškemu ljudstvu hoče prikriti, da je kajzerjeva vlada kriva nadaljevanja vojne.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson odgovori na govor nemškega kancelarja Hertlinga in če se položaj ne spremeni, bo njegov odgovor prinašal vojno in nemir.

Hertlingova izjava o sprejemanju štirih načel demokratičnega mira, ni prepričala predsednika Wilsona in njegove svetovalece, da je Nemčija opustila svoje osvojevalne namene. Drugi odstavek v govoru kajzerjevega kancelarja so sumljivo pravzaprav potrdili, da hoče Nemčija obdržati zasedeni teritorij pod svojo oblastjo na eden ali drug način.

Zavezniki imajo na izbiro dve: Ali sklenejo mir s povečano Nemčijo, ki se pripravi še za odločnejši napad na demokracijo vsakega sveta, ali se pa bojujejo, dokler nemška militaristična mašina ni strta in Nemčija prizna pravi in resničen demokratičen mir.

Prav nič ni treba dvomiti o izbiri zaveznikov. Boj proti Nemčiji se bo nadaljeval, dokler ne podležo skupni akciji zaveznikov ali pa nemško ljudstvo sreča pamet in iztrga nemškim mogotcem vladno oblast iz rok.

Ni izključeno, da Združene države in zavezniki podajo skupno izjavo na kancelarjevo govoranco in povedo odprto, kako sodijo o nji. Predsednik Wilson se bo najbrž preje posvetoval z Anglijo, Francijo in Italijo, preden odgovarja na kancelarjev bluf.

Če se bodo zavezniki strinjali z nasveti najožjih predsednikovih svetovalecev, tedaj bo odgovor zahteval, da naj Nemčija dokaže, da se strinja s predsednikovimi načeli. Nemčija mora dokazati, da ne mara zagospodariti nad zavezniki ozemljem, ki ga ima sedaj zasedena.

Hertlingove besede o Belgiji niso zadovoljive. Medtem, ko namiguje, da Nemčija noče anektirati Belgije, predlaga tako razmerje, da ostane Belgija na drug način še pod vrhovno oblastjo Nemčije. O statusu Belgije se hoče Hertling pogovarjati le z Belgijo in predlaga, da naj pride mirovna pogodba od belgijske vlade v Havru.

Ravnatoko pravi kajzerjev kancelar, da Alzacija in Lorena ne tvorita mednarodnega vprašanja in da hoče to vprašanje rešiti le s Francijo. Mogoče predloži Franciji, da naj odneha od Alzacije in Lorene in jo prepusti Nemčiji. Ravnatoko ni Hertling naklonjen plebiscitu v Alzaciji in Loreni. Istotako nezadovoljiv je Hertlingov govor glede dispozicije v vzhodni Evropi. Kajzerjev kancelar komaj prizna, da Kurlandija in Litvanska dobi samostojno vladno, in da se Nemčija noče vgnesti v Estonijo in Lvonijo.

Govor nemškega kancelarja je mogoča, za katero se skrivajo pravi nameni nemških osvojevalcev in s katero hočejo vzeti pogled nemškega ljudstva v karte nemških imperialistov, da lahko zvalje krivdo za nadaljevanje vojne na zaveznike.

PREDLOGA ZA NAKUP SEMEN NA ODKLONJENA.

Washington, D. C. — Predloga, ki je določala, da se kupi za 50.000.000 semen za farmarje in jo je predložil kongresnik Baer iz Severne Dakote, je propadla v kongresni zbornici.

SVARILO ZA FARMARJE.

Washington, D. C. — Pomožni poljedelski tajnik Vrooman je izjavil, da se obvaruje lahko na milijone bušljev kornice spridenja, ki je mehka in mokra, če jo farmarji nasole. Soljenje je najboljši sredstvo proti spridenju.

Ruski delavci se vpirajo nemškemu navalu proti Petrogradu.

Delavski in vojaški svet je izdal nov poziv za ohrambo.

Petrograd, 27. febr. — Nemške čete so se oddaljene šest ur v lakovne vožnje od Petrograda. Dober del prebivalstva se seli iz mesta. Tranavajaka železnica vozi dan in noč in železniški kolodvori so natlačeni ljudstva, ki se tepe za prostor na vlakih. Število vlakov je zelo omejeno.

Edina ovira, ki stoji med Petrogradom in nemškimi četami, je majhna armada oboroženih delavcev, ki so se zakopali v strelske jame za ohrambo mesta.

Centralni odbor delavsko-vojaškega sveta je večer izdal sledeči okliče:

"Valjo temu, da smo formalno sprejeli pogoje, katere sta nam vsilili nemška in avstrijska vlada, so nam imperialistični morilci odrekli vsako premirje in nadatjujejo svoje gorostasno prodiranje v Rusijo. Odpor proti temu sovražništvu je zdaj poglavitna naloga revolucije.

Največja moč Rusije obstoji v njenih širokih teritorijih in vlada se lahko umakne, ako bo treba. Če pride Petrograd v nevarnost, se bo vlada preselila v Moskvo ali katero drugo mesto.

Prokleti hišepi Viljena, nemškega Kaledina, z belogardo vred prodirajo dalje, streljajo delegate, sovjeta, odvijajo oblast veposrednikov, bankirjev in kapitalistov in pripravljajo tla za povratek monarhije.

Revolucija je v nevarnosti. Smrti udarec je naperjen proti Petrogradu. Delavci, vojniki in kmetje! Ako hočete ohraniti svojo vlado, morate se boriti proti tem hordam, ki vas hočejo razstati. Odločite se ura prihaja. Delavci in vsi tlačeni možje in žene, spoznajte vste rdečih bataljoni! Pograbite orožje vsi in vojni mora trajati do vsakega zadnjega diha!"

London, 27. febr. — "Exchange Telegraph" ima vest iz Petrograda, da se je med delegati delavsko-vojaškega sveta pojavil nesporazum glede na vprašanje izpraznitve Petrograda. Brzjavka nadaljuje, da spor med Leninom in Trockijem še ni poravnani in da misli Trockij resignirati.

Reuterjev poročevalec v Petrogradu javlja, sklicuje se na tamošnji "Nai Vek", da je običajni svet v Revalu tik pred prihodom Nemcev, proglašajo neodvisnost Estonije in takoj se je ustanovila proviziorna vlada, ki je razglasila neutralnost napram nemško-ruski vojni. Nemci so nato poročali oblastem v Revalu, da prihajajo kakor gostje sprito razglasa neodvisnost.

Iz Stockholma poročajo, da ruski pomoščaki ostavljajo trdnjave in bojne ladje v Kronštatu in Helsingforsu. Železniške postaje v Petrogradu so natlačene pomoščakov, vojakov in civilistov, ki čakajo na vlake, da jih odpeljejo proti vzhodu. Vojaki iz Revala, Volke, Vendena in drugih mest na riziški fronti prihajajo v velikih trumah v glavno mesto. Sovjet je baje sklenil, da pomoščaki razstrele in potope vse bojne ladje v pristaniščih Kronštatu in Helsingforsu, ako bi imele v skrajni sili pasti Nemcem v roke.

Vesti o pojačanem odporu ruskih čet se nadaljujejo. Brzjavke iz Petrograda se glase, da v Pakovu še vedno trajajo krvavi boji. Mesto, ki je 160 milj od Petrograda, je že parkrat menjalo gospodarja odkar je prvič padlo v nemške roke. Sovražnik je postal pomoč prvim četam in tudi boljševiki so pomnožili svoje obrambne sile.

V okolici Pakova se nahajajo velike zaloge municije, ki je neki vredna 400 milijonov rubljev, in tam je tudi železniško križišče z

direktno železniško črto proti Petrogradu. Zato pa Rusi napenajo vse sile, da preprečijo izgubo municije in ohranijo to važno postojanko.

Ruska garnizija v Narvi je organizirala arado 10.000 mož, ki se je napotila proti jugu s namenom, da reokupira Reval. Enake obrambne priprave se vrše tudi v Volku.

Vesti o padcu Pakova si nasprotujejo. Eno poročilo pravi, da je prišla v mesto četica nemške kavalerije, ki se je kmalu umaknila pred premočjo boljševiške rdeče garde; druga brzjavka se pa glasi, da so se Nemci pripeljali v oklopnem vlak in vzeli mesto v svojo posest. V Berlinu primavajo, da so Nemci naleteli v Pakovu na hud odpor.

Čete rdeče garde nadijo Nemci hud odpor na vsi fronti. Večera so sporočili iz Petrograda, da se je glavni stan boljševiške vlade preselil iz mesta v veliko vojaško taborišče na planem, kjer delajo boljševiki priprave za obrambo Petrograda. Svet ljudskih komisarjev ali Leninov kabinet je še v zavodu Smolni.

Ko je prvič padel Pakov, so v Petrogradu zastobile parne pištol, postavile delavce in vojnike na obrambo glavnega mesta. Izvrševalni vojaški odbor je v nedeljo dal nabiti plakate po mestu s sledečo vsebino:

"Oborožena Hoffmannova in Viljenova banda je okupirala Pakov, ki je osem ur od Petrograda."

Boljševiška vlada je rekvirirala avtomobile, kar ji je mogla dobiti in poudlene kare so vozile vse noč vojake in delavce na strategične postojanke zunaj mesta.

Nemci niso v stanju podjarmiti vsi Rusije.

London, 27. febr. — M. Kamenov, soudelezenec pri mirovnem pogajanju v Berst Litovski, kateri se je večer vstavil v Londonu na poti v Pariz, kamor je namenjen kot poslanik boljševiške vlade, je dejal v intervjuju, da Nemčija ne bo nikdar v stanju podjarmiti vseh ruskih dežel. Vojna ne bo končana, če tudi Rusija podpiše mir pod nemškimi pogoji.

Kamenov je rekel dalje, da bo ljudstvo v Estoniji, Lvoniji in na Poljskem samo obračunalo z Nemčijo. Odkar imajo delavci v Rusiji tovarne in kmetije zemlje, so tudi prepričani, da imajo nekaj braniti pred nemškimi imperiali.

Z ozirom na Ukrajino je dejal Kamenov, da si je rada z beženjem za nemško pomoč nakopal silno sovražstvo ukrajinskih delavcev in kmetov, ki pripoznajo svoj delavski in vojaški svet za edino oblast. Delavci in kmetje v Ukrajini bodo skrbeli, da nemška in avstro-ograrska vlada ne dobi obljubljenega štita.

Končno je omenil Kamenov, da padec Petrograda še ne zadostuje za ponovitev monarhije. Vsak poskus za obnovitev carizma v Rusiji bo povzročil krvavitev v slehernem mestu in vasi.

Washington, D. C., 27. febr. — Državni departmet prikaže vsako minuto vest o padcu Petrograda. Poslanik Francis je brzjavil večer, da je pripravljen za odboj v družbi japonskih in kitajskih diplomatov. Z njim vred odidejo tudi ostali ameriški državljani. Američani v Moskvi so večer odgovorili v Samaro, 500 milj proč na vzhodu.

VRME

Danes mogoče dež ali sneg v Illinoisu; severovzhodni vetrovi. Sotnični zahod ob 6:29 a. m. sotnični zahod ob 5:37 p. m.

VESTI Z BOJIŠČA.

Pinski napad na Američane.

Ameriška fronta v Franciji, 27. febr. — V torku sprotaj na Nemci bombardirali ameriške vojske s pištolami granatami, ki so umrle tri Američane in devet jih ležalo v bolnišnici omanjenih valed plina.

Nemci so izstrelili 60 pištolnih granat. 26 projektov s močno eksplozivno snovjo in vrtili so večje število zračnih min. Američani so pričakovali infanterijskega napada in naši pešci so stali pripravljeni, toda sovražnik se ni pokazal.

Ameriške baterije so krepko odgovorile, naker je streljanje z ameriške strani kmalu prenehalo.

Ker je bilo večeraj lepo vreme, so bili avijastiki zelo aktivni. Nemški letalci so poskušali napasti ameriško točko, toda francoski erojani, ki so sodelovali z ameriški, so jih odpravili.

Na nemški strani bojne črte je paziti večje gibanje infanterije. Fotografije letalcev so razkrile popolnoma nove vojaške enote z različnimi uniformami v nemških akcijah, katerih doslej ni bilo v tem okolišču. Iz tega se sklepa, da so sovražnik dovedel nove čete na ameriško bojišče. Nemške patrulje so zdaj zelo opreme od kar so delu ameriški brzostranci. Ko naj en odstotek ameriške armade Franciji je na prvi bojni črti in tiso se ogledovali in brzostranci, strahotni in skupine pešcev, ki organizirane za vpade.

London, 27. feb. — Z zapadne fronte ni razen običajnih topniških dvobojev nič novega.

Ameriška ladja, s polnim tovornimi stroji pripela v Evropo.

Washington, 27. feb. — Moriški tajnik Daniels javlja, da je iz francoske luke javilo močno ameriške ladje, ki so napadli, katero je bil morskotopni loč od ostalega flota. V ameriških vodah se pred 30 dnevi, nato upanje na rešitev ladje in stroja je bilo že davno izgubeno.

Na ladji, ki je 110 čevljev dolga, je bilo dvajset moških. Vihar je bil toliko v purni sila je bila čena. Močve je nato naredilo iz posteljnih rjuh, katero napeli na krovu in tako je bila lica ves čas odvisna od milosti ra. Kompas je bil močvni edin ipot. Na ladji je bilo malo ne in pomorščaki so si delili z največjo skromnostjo in vso so pretrpeli predno so srečno peli do obrežja v Franciji.

En dan močva, ki je vladala na so v deventridesetdnevni vihi čez Atlantski ocean, je oblovanja vreden.

IZ IROZEMSTVA.

NAVSKI ZAGOVOR NEMŠKE VLADE.

Amsterdam, 27. feb. — Ponovni govor kancelarja Hertinga v nemškem parlamentu je bil senka v celoti in iz tega je razvidno, kako nemška vlada opravičuje najnovejšo invazijo. Kancelar je izjavil, da Nemčija nima namena napadati ruskih dežel, temveč je bila oborožena kampanja zato, da zavaruje miru s Ujuno in pa zato, ker jo je prebivalstvo ruskih dežel prosilo (1), naj naredi tamkaj mir in red.

Naki vojni cilji so bili od nas in so še danes obramba držine, nedotakljivost naših teritorij in svoboden gospodarski razvoj v Nemčiji," je dejal grof Kling. "To poudarjam ponovno, da ne bo kakšnega neopora z ozirom na naše sedanje oboje v Rusiji. Naše vojaške akcije morajo biti ofenzivne, ki je defenzivno v cilju. Na naše ruske kampanje se vrtilo zato, da si zavarujemo miru s Ukrajino.

Namen ni okupirati na pri. Estonijo ali Livonijo. V Kurliji in Litvi bočemo ustvariti naša samoodločevanja. Seveda naša militaristična akcija dosega napredek, da se presega originalne cilje. Iz Petrograda je prišla večeraj vest, da je ta vlada sprejela naše pogoje poslade delegate v Brest Lit. Naši delegatje so že odpoteli na konferenco.

Trdimo se, da bo še dosti razpravljanja in debate o posmeritvah in podrobnostih, ali v

glavne smo dosigli naš namen. Rusi so se izrekli za mir, sprejeli so naše pogoje in valed tega bo mir kmalu sklenjen. Naša armada je potegnila meč, da obvaruje sadove miru z Ukrajino in dosigli smo srečen mir z Rusijo."

(Kancelarjeve besede jame kažejo, da se kajzerjeva vlada še ne ramiuje lagati. Večina v državnem zboru je meseca julija lanskega leta sprejela resolucijo, da mora Nemčija skedati mir brez aneksij in kazenskih odškodnin, in ker ima kajzer le nekoliko strahu pred nemškimi ljudstvom, skuša zakriti očitne aneksije s. linavsko lažjo, da je ljudstvo v prizadeti ruskih deželah "samo prosilo za nemške čete, da naredi mir" in da boče Nemčija obvarovati sadove ukrajinskega miru. Če ni to falotstvo brez primere, potem beseda "falotstvo" sploh nič ne pomeni.)

Nemško poročilo o "bojevanju" na ruski fronti.

Berlin (via London), 27. febr. Naše čete v spremstvu ciklistov, konjenikov, oddelkov s strojnimi puškami in brzostrancev, ki so pred štirimi dnevi ostavile ptok Mubond, so pod vodstvom generala Freibergera von Seckendorffa okupirale trdnjavo Reval po nekaj časa trajajoči bitki. V Livoniji nam je prišlo prebivalstvo mnogih mest z zastavami naproti. Večje število oseb, ki so jih Rusi zapeli, smo izpustili. Južno od Pakova so naši polki našli na hud odpor, toda sovražnik je bil premagan po silovitih bitki in izgubil je mesto.

V Ukrajini so naše čete pod generalom Linsingom vzele mesto Kolenkovic. Na dotični fronti so naše čete prehodile in prevzile 300 kilometrov daljave v dveh dneh.

Turčija za mir s Rusijo.

Amsterdam, 27. feb. — Iz Carigrada preko Berlina poročajo, da se je turška vlada odločila za mirno pogajanje s kavkaško republiko. Ponudba za mir je prišla od predsednika Kavkazije, ki je pred kratkim proglasila neodvisnost, in od vrhovnega poveljnika ruske armade na turški fronti. Prostor in čas mirovne konference določita obe stranki.

Obenem poročajo, da so ruske čete izpraznile turške provincije in turške čete se zdaj bavijo s "čiščenjem" provincij, kjer se še nahajajo "potepuške bande". Na ta način so Turki reokupirali Balbut in Trebizont v Anatoliji.

Socialisti izvoljeni v Madridu.

Madrid, 27. feb. — V Madridu so izvoljeni poslancem za novi državni zbor trije republičanski radikalci in več socialistov.

75 nemških avijastikov padlo v februarju.

London, 27. feb. — Anglički avijastiki so od 1. febr. zbili na tla 75 nemških eroplanov. Tako javlja avijastiki minister.

Ameriške vesli.

MANIPULACIJE NEMŠKIH MAGNATOV V ZARI LUOI.

Chicago, Ill. — Francis J. Heney, pravni svetovalec zvezne obrtne komisije, je pred zveznim komisarjem dokazal, da dela W. F. Pribe pri zvezni živinski upravi kot šef divizije za perotino in jajca proti enemu dolarju letne mese, obenem pa prejema od veleposelske tvrdke Swift & Co. \$10.000 plače na leto.

Priebe je bil dolgo časa poiman kot "neodvisen" trgovec s perotino. Predloženi dokazi pa govorijo, da veleposelska tvrdka Swift & Co. lastuje tvrdko W. F. Pribe v Chicago do zadnjega žebija. Priebe je le glavni ravnatelj tvrdke in prejema \$275 na mesec, več 25 odstotkov od profita, ko je kompanija izplačala 7 odstotkov profita na vloženo glavico.

Prečitana pisma in dokumenti dokazujejo, da tvrdka Priebe & Co. lastuje več drugih malih družb v Illinoisu, Misouriju in Iowi, ki pa trlijo pod imenom njih prejšnjih lastnikov.

Tvrdko W. F. Priebe & Co. je doletela tista uoda kot druge tvrdke, ki so bile mesarskim magnatom na potu. Priebe je bil nekoč neodvisen trgovec, zdaj je pa pod žezlom mesarskih baronov.

Po izjavi Hobana je Priebe "bankrotiral" pod blem vele-

sarjev, toda vnil se je zopet v trgovino kot njih upnik, ki prejema visoko mazo, da s tako taktiko, kot so spravili njega iz banisa, bankrotira druge manjše tvrdke.

HENEY VIDI NEVARNOST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE V PROFITARJIH.

Chicago, Ill. — Francis J. Heney, pravni svetovalec zvezne obrtne komisije, je govoril pred klubom "Iroquois" v hotelu La Salle, in med drugim je rekel: "Če ne odpravimo izredneguprilegija in izravnamo našega gospodarskega sistema na bolj nepristranski podlagi z ozirom na delavstvo, bomo doživeli nekaj takih homatij, ki se zdaj vrše v Rusiji.

"Medtem, ko se bojujemo za demokracijo zunaj, se moramo osigurati, da jo ohranimo doma. V bodočnosti bo delavstvo zahtevalo veliko večje vračilo od njegovega truda kot v preteklosti. V vojnem času moramo biti na straži proti profitarju — in ga ustaviti. Veliki neenakosti v premoženju, ki je v tej deželi, lahko praktično sledimo do civilne vojne, ko so dali dovoljenja železnicam. To praktično ustvarja podlago za monopoliziranje današnjih materialnih reči."

JONES OBSOJEN NA 25 LET JEČE RADI UMORA.

El Paso, Tex. — Felix R. Jones je bil te dni pred porotniki radi umora. Obtožnica mu je očitala, da je umoril Thomas R. Lyonsa, živinorejca iz Nove Mehike. Porotniki so ga spoznali krivim umora in mu prisodili 25 let ječe.

Tom Lyons je bil umorjen v noči 27. maja 1917. Bil je star in premožen živinorejec, ki je prišel s svoje živinorejske farme v Novi Mehiki po kupčijskih opravkih. Po njegovem prihodu je izginil in našli so ga mrtvega v grmovju. Njegova lobanja je bila razbita in obraz raztepen.

Jones so aretirali dne 2. junija v Beaumontu, Tex., in ga priveli sem, da ga postavijo pred porotnike.

SALMON BO NAJBREŽ ZASEGLA VLADE.

Bellingham, Wash. — Vse neprodane zaloge salmons v Združenih državah bodo zasežene za ameriško armado.

Trgovci zdaj čakajo, da vlada določi, koliko salmons bo kupila, in radi tega so salmons vzeli s trga. Pred enim letom so bili trgovci obveščeni, da naj odlože na stran gotovo množino salmons, ki ga bo potrebovala vlada.

ROPARJI PREPOZNI.

Chicago, Ill. — Roparji so bili prepoznani za pet minut in ta kazenslost je prihranila Best Browing družbi \$1.837. Bandita sta se pripeljala z avtomobilom, ko je Charles Hasterlick, predsednik družbe, že odšel z denarjem na banko.

Bandita sta pograbila gdč. Belle Rossett za vrat in jo s silo vlekla v toaletno sobo. Kmalu sta privlekla še Ignatz Newmanna, finančnega tajnika kompanije. Pograbila sta v registru za gotovino \$91,27 in izginila s plenom tako hitro, kot sta prišla.

DANŠKA LADJA ZGUGLJENA NA MORJU.

Atlantsko pristanišče. — Ameriški parnik, ki je dospel v luko, je pripeljal s sabo sedemnajst mornarjev z danškega parnika "Tranquebar," ki so jih rešili na morju. Parnik "Tranquebar" je vozil 3,453 ton.

Klic za pomoč je došel od nekega britanskega parnika na visokem morju. Detajli niso obelodanjeni. Vladna ladja je takoj odpeljala na pomoč.

PROTEST PROTI SENATORJU HITCHECOCKU.

Rad Cloud, Neb. — V nekem tukajšnjem prečetu je 52 volilcev. Od teh jih je 51 podpisalo pismo in ga poslalo senatorju Gilbert M. Hitchcocku, v katerem protestirajo proti njegovemu nastopu v senatu. Volilci pravijo, da naj podpira predsednika, ali pa naj se vrne domov, da bo ljudstvo v Ne-

braske imelo priliko izvoliti drugega senatorja.

ZADNJE VESTI.

ANGLEŠKA BOLNIŠKA LADJA POTOPLJENA.

London, 27. februarja — Oficijsko naznanjajo, da je bila bolniška ladja Glenart Castle potopljena v torku v Bristolskem kanalu. Ameriška torpedovka je pripeljala na suho rešene osebe. Osem čolnov je še na morju. Na ladji ni bilo bolnikov.

SPANŠKA LADJA TORPEDIRANA.

Madrid, 27. februarja. — Brzjavka iz Bilbeoa naznanja, da je nemška potapljača pogremila španjski parnik "Neguri." Moštvo se je iskrcalo na otok Ferro.

NEMŠKI NAVAL ODBIT.

Paris, 27. februarja. — Po teškem bombardiranju so sinoči naskočile nemške čete v Šampanji, da osvoje pozicije pri Butte du Mesnilu, ki so jih jma istrigali Francozi. Naakakovalci je vstavil francoski ogenj.

REŠKA PARNIKA NA DNU.

Vicksburg, Miss. — 27. febr. — Reški parnik "Senator Cordill" je zadel ob blod bliso Beljovica, Miss., in naselil v niski vodi. Naložen je bil s bombašnim semenom, ki so ga razložili.

Pri Hales Pointu se je pogremil neki parnik v viharju. Izguba znaša \$50.000. Moštvo se je rešilo na suho.

ZAHVALA.

Najiskrenejše se zahvalimo vsem znancem in prijateljem, kateri so ob boleznih in smrti našega dobrega prijatelja

JOHN BERNADA

pomagali mu v vseh okoliščinah, ter za njih požrtvovalnost, ko so mu pomagali lajšati bol in pripomogli nam olepšati njegov pogreb. Posebna hvala g. John Kalinu, rodbini Bliščih, rodbini Pogačar, Društvo Slov. Del. Sokol in še posebej hvala starosti tega društva, bratu V. S. Skupicu, za njegov milo nagrobni govor, kakor tudi S. M. D. Danica in društvo štev. 1, Zveze Slovenskih Svobodomislovcev.

Srečna hvala za darovane vence in vsem, ki so ga spremlili v tako obilnem številu k večnemu počitku. — Žalujoca rodbina.

Kraus in Kozina.

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja John Walence. I nam mu poročati nekaj zelo važnega. Če kdo izmed rojakov ve za njega, uljudno prosim, da mi naznani, ali pa če bo sam čital ta vrstice, naj se mi sam prijavi na naslov: Joe Zabukovec, 1153 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Kopajte svoj život!

Zdravniki vedno priporočajo kopanje kot zagotovilo dobrega zdravlja.

Torej če je potrebno kopanje na svoj život, kakaj ne tudi snajtraj? Zaprje so vam odtkli. Bolezen se pričinja iz tega stanja. Očeta Mollingerjev slovit zeliščni čaj izliti vaše notranje organe. Posledici je, da postanete avsi. Nova energija, bistvo oči, rudača lica so gotova znamenja, da se vaš život povrača na boljše pot, ko ste vtilvati ta slovit čaj, iznajdba tega zdravniškega gospoda, ki je pomagal vrniti ljubo zdravje le stotisočim. Za trganje, žledene nerednosti, jetrne bolečine, zaprtice, slabo in zmufeno stanje, tišeteri nam pišejo o povratku na boljše. En petmesečni svitke stane le en dolar. Pišite pa danes in prilotite en dolar v gotovini, znamkah ali pa Money Order.

Poljite 10 centov več ako želite zavarovati poljatev. Ako želite vam poljite tudi na povzeto, tako, da plačate kadar vam prinese (C.O.D.)

MOLLINGER MEDICINE CO., 24 Mollinger Bldg., 14 East Park Way (N. E.) Pittsburgh, Pa.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 80. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

UPRAVNI ODBOR:

Preznanik: John Vegril, box 290, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, N. P. D. 4, box 88, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Jotef Kuhelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbeve, P. O. Box 1, Cleora, Ill.

Zapiskar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADOBNI ODBOR:

John Ambrosio, 251 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.

F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, Wyo.

POBOSNI ODBOR:

Anton Hraat, Gen. Del., Canonsburg, Pa.

Jože Radliček, box 432, Smithton, Pa.

Rudolf Pletierček, 436 box, Bridgeville, Pa.

Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETA":

Jože Zavrtalnik.

VEROVNI KODAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6303 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošljijo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošljajo na naslov:

JOŽE AMBROSIO, Box 251, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVE VREBRINE, ki sta jih rešili prva in druga ta stanca, se pošljajo na naslov:

ANTON HRAAT, Gen. Deliv., Canonsburg, Pa.

VRI DOPIRI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J. uradno v upravljanju "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napisite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vrlije vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Kašetek ob eni uri popoldne.

RAZ BI IZVEDEL

kje se nahaja moj popolu brat Anton Roth. Pred nekoliko časom sem prejel pismo od njega iz Nekomisa, Ill. a ko sem mu odpisal, mi je pismo prišlo nazaj, ne da ga on prejel. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov sedanj naslov, naj mi ga naznani, ali pa če bo sam to čital, naj se mi sam prijavi na naslov: Frank Prepadič, P. O. Box 854, Chisholm, Minn. (Feb. 27-28-1)

POZOR ROJAKI

v ruskem in v italijanskem ujetništvu. Rad bi izvedel za moja dva brata Jakopa in Franca Sprogar, doma iz Poljčan na Štajerskem. Če je komu znano, kaj o njima, prosim naj mi sporoči, za kar bom zelo hvaležen, ali pa naj se mi sama izglasita na naslov:

Andrew Sprogar, 701 Omaha Ave., Lincoln, Ill. U. S. of A.

PROF. DR. MULLIN

EDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE

411—4th Avenue (NA SPROTI POŠTE) PITTSBURGH, PA.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, ki je v Pittsburghu, Pa. že 30 let. Je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je izredno uspešen v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi v svoji kliniki, ki je v 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je

VELIKA VAS

ROMAN

Francoski pisatelj EDGAR MONTEIL
Prevajal F. K.

(Uvodni poglavje)

"Natančno ravno ne vem, ponovim le to, kar sem slišala o gospej sodnikovi, namreč, kadar ima 'živec', pobija v salunu vse vprek."

"Dragocena bolezen."

"Tvoja je pa smešna, le počakaj, da pride Pavel, ta ti pove pošteno svoje mnenje o tvojih živcih."

"Ne verjemi, da je moj prijatelj."

"Ti si pa s celim svetom skregana, to mu hočem povedati."

"Ali pride?"

"Da."

"To me veseli, on je vedno tako vesel, zabaval naju bo in razvedril."

"Mislila sem, da si jezna tudi na njega."

"Saj veš dobro, da temu ni tako. Kdaj pa pride?"

"Ne vem, pisal ni nam, pač pa svojemu prijatelju?"

"Komu?"

Albertu Galtieru."

"Ah!"

"To te preseneča?"

"O ne."

"Saj tudi ni nič čudnega pri tem. Pavel in Albert sta skupaj študirala in sta že dolgoletna prijatelja."

"Vem, vem, ta dva sta neločljiva, posebno kadar se prične lov."

"Veselim se že, ko pride."

"Ali se kmalu omožiš, Anica?"

"Ne vem, ni še nič določene, stariši žele, da dobi preje primerno službo."

"Ti moraš torej čakati, uboga Anica. Ali zelo ljubiš svojega zaročenca?"

"Pavla, če ga ljubim!"

"Kako pa veš, da ga ljubiš?"

"Kako to vem..."

"Da."

"Ali... Na to ti skoraj ne morem odgovoriti... sama ne vem... Tako sem srečna, samo če ga vidim..."

"In tudi, če misliš na njega?"

"Da, tudi."

"Ali čutiš kaj posebnega v sreči?"

"V sreči? Čakaj, da pomislim... Da, zdi se mi, da bi je skoraj hitreje."

"In se ti ne zdi, kakor bi te nekaj zbudilo?"

"Zbudilo?"

"Da, samo v tistih trenutkih."

"V katerih?"

"Če ga vidim, ali na njega mislim."

"Na to res še nisem mislila."

"Pa paši sedaj na to, prosim te."

"Da... ali povej mi vendar..."

"Kaj pa?"

"Ali si ti to že občutila, ko me to izpraskuje?"

"Jaz? O, kako bi... Za koga neki..."

Ana je poskusila priti Luciji do dna, ali zastoj. Čakaj, si je mislila, pridem že na sled tvojim skrivnostim."

Šle ste nekaj časa mirno naprej končno pa pravi Lucija: "Zdi se mi, da sve že predaleč, treba bo, da se vrneve."

"Ker smo že tako daleč, pojdiva še do vrha hriba, potem pa prideva po glavni cesti v Roybono nazaj."

Šle ste naprej, nakhkrat se Ana ustavi in reče, pri tem pa je dobro opazovala prijateljico: "Tam gre Albert."

Lucija se vstavi skoraj prestrašeno.

"Ali ga vidiš?" vpraša Ana.

"Koga?"

"Alberta, saj je samo en Albert v Royboni."

"Ne vidim nikogar."

"Tam doli na cesti proti Saint Marcellinu."

"Tako daleč?"

"Ali bi hotela, da bi bil bliže?"

"Kaj ne goveriš."

"No, ali ga že vidiš?"

"Tistega popotnika na glavni cesti? O, saj to ni on, ta nima ne njegove hoje ne njegove drže."

"Glej, glej, saj ti ga poznaš bolje, kakor pa jaz," pravi Ana, pri tem si je pa mislila: Še ena ali dve taki poskušnji, potem pa bom zagotovo prepričana, da..."

V.

Roybona.

Deklici ste prišli na vrh hriba, s katerega se je nudil krasen pogled v dolino, kjer je ležala Roybona.

"Ali ni naš kraj lep?" vpraša Ana.

"Da, tako lepo je objet od zelenja."

Bil je krasen dan, nebo je bilo temno modro, sonce pa se je pričelo počasi nagibati proti zatonu.

Grček, na katerem sta stali Lucija in Ana, je bil obrobjen z mladim gozdom. Na eni strani pa so stali sredi lepih livad mogočni orehi in so zakrivali pogled na cerkev, samo stolp je gledal čez nje.

Travniki so se razprostirali daleč po dolini. Iz njih pa so se dvigale iz sivih kamnov zidane hiše, katerih rdeče strehe so se močno dvigale od zelenja. Samo gradu ni bilo videti, majhen lipov gosdiček ga je zakrival popolnoma.

Hiše v Royboni so stale temo druga poleg druge, bilo je popolnoma srednjeveško meš, kar je pričalo, tudi odsidje, ki je stalo še na nekaterih mestih. Razsežno pa ni bilo, človek bi ne vedel, je li to kaka večja vas ali mesto, mnogo preje bi trdil laško prvo. Iz vasi, oziroma iz mesta, kakor jo hočemo imenovati, je držalo več belih cest. Ena proti Saint Marcellinu, druga proti glavne-

mu mestu kraja, v Saint André. Bile so še tri, ki so vezale Roybono z kraji Saint Vallier, Saint Antoine in Viriville.

Po zadnji cesti sta se napotile proti domu. Blizu Roybone pa se je razprostirala Chambaranska višina. Ta je bila poračena z gozdom, toda ni bila višja nad osemsto metrov. Bila je polna prepado, strmin in brezen tako, da je bila precej podobna visokim Alpam, katerih visoke glave, kakor na primer Montblank, so se videle celo tu. Na vseh straneh so izvirali studenci in potoki, in majhen dež je zadostoval, da jih je spremenil v deroče hudournike, ki so uničili s trudom obdelana polja.

Sredi teh gozdov pa je ležala Roybona, kakor pregnana kraljica.

Moral bi tam zrasti in ne smel bi se bati ne neviht, ne ostre zime, potem bi pa ljubil Roybono. Lucija in Ana ste bili tu rojeni, zato ste ljubili svoj rojstni kraj.

Ko ste prišli do mosta, ki je vodil čez reko Gauluro, ste postale še en trenutek, da ste občudovale krasno lež rojstnega kraja. Potem pa ste zrle v šumečo, prozorno-čisto vodo, v kateri je migljalo rib vseh vrst.

Končno ste vendar prišli zopet domu v Roybono.

"Saj prideš še k meni," je prosila Ana.

"Seveda, rada."

Crillon, ki je prišel ravno domu in ko je zagledal deklici, jim je klicel nasproti: "Otroka, ali že vesta veliko novico?"

"Kaj pa?"

"Novi davkar pride jutri."

"O, to je velik dogodek, someščani se ne bodo ganili s praga svojih hiš, dokler ne pričakajo njegovega prihoda."

"In, veste li, kako se imenuje?"

"Ne, kako neki?"

"Slepič."

Deklici udarite v glasen smeh.

VI.

Gospod davkar.

Bilo je znano, da se novi davkar gospod pl. Slepič ne pripelje s pošto.

Pošta, ki je vozila popotnike s kolodvora v Saint André v Roybono je bil star na pol podrti voz, pred katerega ste bili vpreženi dve mrhi, ki se niste ganili z mesta, če ju ni voznik ves čas nabijal z bičem. Vrh tega je bila streha pri vozu raztrgana, tako da so popotniki po simi zmruvali, v slabem vremenu so bili pa premočeni do kože; kajti vožnja je trajala celi dve uri.

Dasi je bilo vreme ugodno, naročil si je vendar gospod pl. Slepič v Saint Marcellinu svoj voz.

Proti dvanajeti uri, kajti pred tem časom je bilo nemogoče priti, so gledali ljudje, ki so stanovali ob glavni cesti, neprenehoma skozi vrata ali okno in so poslušali na vsak ropot, kajti na noben način niso hoteli zamuditi priložnosti, da ne bi videli gospoda davkarja z njegovo soprogo ob prihodu. Ali tudi drugi, ki niso stanovali ob glavni cesti, so hoteli imeti svoj delež pri tem izrednem dogodku. Posedli so torej klopi pred kavarno; ali pa so postajali pred okni, skozi katere so gledali njih znane.

Razburjenost je bila splošna, gospodinjje so zapustile vsak trenutek kuhinje, orožniki pa so sedeli na klopi pred orožniško postajo. Otroci v šoli so bili nemirni in celo njih duhovni učitelji so komaj brzdali svojo radovednost.

Mnogo prebivalcev pa, ki so hoteli videti novo gospodo prvi, so šli vozu naproti. Ko pa je bil podok končan, so ostali otroci v gruči pred šolo, ki je stala pri vходу v Roybono, in stezali svoje dolge vratove.

Končno pridrdra voz. Vsi prebivalci so stali v vrsti pred svojimi hišami, mnogo gospodinj je imelo še celo kuhinje v rokah. Toda razočaranje je bilo veliko, voz ni bil pravi, ampak samo poštni, v katerem so sedeli sami kmetje. K sreči je zavpil voznik: "Pridejo takoj za nami." To je ljudi pomirilo in čakali so dalje.

Vendar pridrdra pravi voz, otroci so upili živio, orožniki so vstali in pozdravili, kakor en moč, ljudje pa so pričakovali gledati v voz.

Ko pa je bil voz mimo, spogledovali so se ljudje zaničljivo smeje se.

Gospod pl. Slepič je bil plešast, debel, jako grd mož, njegova žena pa je imela tako gost pajčolan, da je ni mogel nihče videti v obraz, bila je pa tudi precej močne postave.

"No, lepi ravno niso," so sodili ljudje.

Voznik, ki ju je pripeljal, je prišel potem v gostilno na glavnem trgu.

Ko je šlišal to opazko, je rekel: "Tu se pa motite, vsaj kar se tiče gospe, on je sicer podoben stari opici, ali ona je prava lepota."

"To se že pokaže, saj ne nosi vedno pajčolana."

"Bog ve, h kateri stranki spada?"

"Plemenitaš in državni uradnik, ta je lahko samo nazadnjak."

"Še tega nam je manjkalo!"

"Gospa pl. Slepič je, kakor sem šlišal, jako dobrodelna gospa, vršila bo tu mnogo dobrega."

"Bomo že videli. Ali so bogati?"

"Ne ve se nič natančnega o tem, toda taki ljudje imajo vedno toliko, da ravno pokrivajo svoje razkožje."

"No, v nedeljo pri maši bomo pa imeli priliko, ogledati si jih natančno."

Roybončanje so imeli priliko videti gospo davkarjevo že prihodnjega dne, vsaj tisti, ki so bili tedaj na glavni cesti; šla je v župnišče.

Voznik ni rekel preveč, bila je res lepa postava, pravih poteh, imela je velike oči, polne rdeče ustnice, lepe lase in je mogla biti stara kakih trideset let.

"Prestati!" je rekla župniku Mingralu, potem ko se je predstavila, "zdi se mi nepotrebno vam zagotovati, da dobiš v meni dobro ovčico..."

"Ne dvomim o tem."

(Dalje sledi.)

Kraljica Dagmar.

Zgodovinski roman. Pisatelj Bened Treblasky.

DRUGI DEL.

V ZEMLJI KRVNIH SORODNIKOV.

(Nadaljevanje.)

"In potem imajo med nami vladati mir, ljubezen, spoštovanje... Oče proti sinu, sin proti očetu... Zakaj smo tako nesrečni, ti naše jedina mati... Toliko otrok imaš, in ti so proti sebi huji kakor tuji..."

Premisl povesi glavo, in njegov sin Vratilav, ki je bil del svojega mladega življenja na tujem in se udeležil tega boja bolj iz radovednosti, kakor iz neprijateljskih ozirov — oblije najtemnejša rdečica.

"Če sem grešil, vojvoda, sem svojo napako takoj popravil... Ali čuješ, vojvoda..."

Mladenec se skloni k stareu in ga nekoliko strese. Starčev očitje ga je zbudilo v dno srca.

Niklot vnovič odpre oči in se ozre okoli sebe, kakor bi se ne mogel ničesar več spominjati. Nato vpre pogled v Svantovitov prapor, ki se je sklanjal nad njimi kot zaščita pred Moraninim dihom.

"Sovražnik... — Odgovorite, verni moji..."

"Razgan je na vse strani, vojvoda!" odvrne nekoliko starost kakor iz jednega grla.

"Bodite hvaljeni, večni bogovi, od vekov na veke... Zdi se mi, da me moji dedi kličejo k sebi, da bi jim povedal, kaj in kako..."

Pridem — pojdem — kar najpreje... A vrnem se zopet, saj bi ne mogli biti vi brez mene in jaz brez vas..."

XIII.

In dedi so res klicali k sebi svojega unuka Niklota...

V poslopju bukovekega vojvode je stala belo postelana postelja, in v prebliju sobe je sedel v naslonjaču vojvoda z naslodo-voljnijem nasmehom na ovencih licih.

Soba je bila polna bodrskih starost.

Najbližje pri vojvodi je bil Premisl s sinom, soprogo in že lepo zraslo hčerko, poleg njega oče Dobrogost, in na drugi strani vitez Jitrenec, poleg tega bukovski starosta z Jitruško...

Še vedno je bila oblečena v anežnobelo oblačilo in okoli glave ji je tudi še zelenel sveč lipov venec... In pred vojvodo je bilo v polukrogu kakih petdeset bodrskih deklic v svetlobnih oblačilih. Okoli glave so se jim istotako vili lipovi venci.

V sobi je za nekaj časa zavladala tišina... Vojvoda Niklot si je želel nekaj trenutkov počitka; toda samo nekaj trenutkov, in že zopet je bilo ališati njegov glas po celi sobi.

"Svoje obljube ste oproščene — naša domovina je prosta... Pristopi bližje vitez Jitrenec... Tukajšnji starosta, privedi svojo hčerko..."

Stari Niklot se trudi, da bi vstal z naslonjača. Dva moža mu pomagata, in posreči se mu.

Mladi Danec in Jitruška pokleneta predenj. Niklot sname deklici lipov venec raz glavo in nato položi svoje roke na glavi zaročencev...

V sobi vlada tišina, nikdo niti ne diha, Niklotove roke so na glavi Jitreneca in njegova neveste še precej časa... V sobi je, kakor bi ne bilo v nji žive duše. Vojvoda se po nekom ozira, njegove oči iščejo nekega drugega...

"In kje je, Premisl — tvoja hčerka..."

Knez z Draguško molče pristopi k naslonjaču.

"Bogovi so ti odločili, drago dete, kje imaš iskati svojo srečo... In če velja blagoslov starega človeka tudi za tvojo glavo — ti ga dajem, knežja hči, v največji meri..."

Vojvodin glas se trese, komaj je dokončal te besede, in skoro na vsa lica priteko iz oči bogate solze...

"Kdo bi bil mislil, Premisl, pred poldrugim letom, ko sva se videla prvič in sem te svaril, da ne meri na svetega ptika — kje se snideva! — Da — večni bogovi so pokazali tvojemu detetu, kje ožari njeno glavo sonce najslajneše slave, kje bodo ime te de-

klice blagoslovljali na vekov veke..."

Vojvoda zopet za trenutek vtihne.

"Z menoj vmira jedna poslednjih vej starega rodu, ki je vladal našim očetom... In nikogar ni, da bi po meni podedoval vojvodstvo... Med vami, staroste moji, so modre, premišljene glave, a za vojvodski prestol je treba več, mnogo več... Katerega hočete imeti po meni za kneza..."

Govorite brez prikrivanja, vaše besede naj bodo odziv srca in duše... Sicer je jeden naše krvi, tukaj med nami je, toda gotovo ne vem... Tudi če bi se mu posrečilo dobiti vojvodstvo v roke, bi ostal osramočen... Krivda njegovega očeta je pozabljen... Vendar sami sodite in volite po svojem najboljšem mnenju!"

Staroste v zadregi pogledajo drug drugega; o tem vprašujejo so že mnogokrat razmišljali, vselej jim je šepetal odgovor den, nerazumljiv glas.

"Če moremo govoriti, vojvoda, in če imamo voljo, enkrat raje vklonimo svoje glave pred danskim kraljem, kakor drugemu ponuditi vladanje naših zemljah..."

Starosta Gnjevoj je govoril odločnim glasom, demisa in imel položeno na srce, in v bistre oči je nepremično gledal v Niklota.

"Seveda — seveda! — Ali so Danci, ki imajo pri sebi znamenja tudi mnogo znanja, pritrli, starosta Jelanek?"

(Dalje prihodnjik.)

Kadar spremenite naslov, sile vazele stari in novi naslovi.

Na vrhu
v vseh
deželah

Quality Cigarettes